

**MAURITS GROEN:
“LEREN WEER
AANTREKKELIJK MAKEN
VOOR KINDEREN.”**

De nieuwe leider is groen. En niemand is dat – letterlijk en figuurlijk – meer dan **Maurits Groen**. De bevoegenheid spat er vanaf bij Groen, ook na meer dan veertig jaar van bedenken van groene oplossingen en begeleiden van bedrijven en organisaties bij vergroening. “Wel verwondert het me nog steeds dat al die inzet nodig is. Verantwoordelijk omgaan met de aarde zou toch de normaalste zaak van de wereld moeten zijn. Het is leuker, iedereen voelt zich beter en het is nog voordeliger ook.”

De nieuwe leider is groen

TEKST **TOON BERENDSEN** | BEELD **WIM VERHOOG**

Groen: “Ik heb een hekel aan termen ‘duurzaam’ en ‘groen’, omdat ze suggereren dat het gaat om iets bijzonders. Het moet de gewone manier van doen zijn.” Toch is het dat dus niet. Daarom is volgens Groen opvoeding en educatie zo belangrijk.

Groen: “Ik ben zo opgevoed dat ik het licht uit doe als ik de kamer uit ga. Ik gooi niks op straat. Heel eenvoudige gedragsregels dus, maar ze maken wel een wereld van verschil. De beste wet is een wet die niet nodig is omdat mensen zich gedragen, omdat ze begrijpen waarom iets wel of niet gedaan moet worden.”

Volgens Groen zit de sleutel in begrijpen waarom mensen zich gedragen zoals ze doen. “Mensen gewoon verbieden te roken is niet de manier. Stel jezelf liever eerst de vraag: waarom roken mensen eigenlijk? De meeste mensen

beginnen met roken in hun jeugd. Ze zijn onzeker, roken helpt om zich een houding te geven. Roken is stoer op die leeftijd. De kunst is om mensen te leren zich op een andere manier zelfverzekerd te voelen.

“Zo is het met geld ook. . Toch zijn er mensen die er heel veel van willen hebben, veel meer dan ze nodig hebben om royaal van te kunnen leven. Waarom? Het geeft ze een gevoel van veiligheid en ze ontlene er status aan. Met die gevoelens zul je iets moeten doen wil

je een andere geldcultuur creëren. En bereiken dat mensen minder waarde hechten aan bezit.

“Te grote inkomensverschillen zijn maatschappelijk disfunctioneel. Extreme ongelijkheid leidt ook altijd tot conflicten, waar trouwens uiteindelijk ook de mensen aan de top van de inkomenspyramide de ellende van ondervinden.

“Gelukkig hebben wij geen banlieus als in Parijs of een Molenbeek zoals in Brussel. Maar ik maak me wel zorgen over het feit dat ons politieke systeem steeds onmachtiger lijkt om met aansprekende positieve antwoorden te komen. Dat zoveel mensen achter Wilders aanlopen, met zijn simplistische, negatieve en verdeeldheid zaaiende benadering.

“Laten we toch vooral onze zegeningen blijven tellen. We leven hier in een villa-wijk van weelde, op het toppunt van rijkdom in de hele geschiedenis van de mensheid. Ik vind dat er ook veel

**“DE KUNST IS OM
MENSEN TE LEREN ZICH
OP EEN ANDERE MANIER
ZELFVERZEKERD TE VOELEN”**

te makkelijk tegen de EU wordt aangeschopt. Op vrijwillige basis dragen meer dan 500 miljoen mensen een stukje autonomie over aan een groter gemeenschappelijk geheel om er samen beter van te worden. Mede daardoor hebben we al 70 jaar vrede. Dat is heel waardevol, en dat zouden we met elkaar veel grondiger moeten beseffen.”

ZÉLF ONTDEKKEN

Groen noemt het ongelooflijk belangrijk dat kinderen al op school die andere waarden leren. En dan het liefst in een vorm waarin ze dingen zélf ontdekken. “Neem de kinderen mee de natuur in. Laat ze in bomen klimmen. Daar krijgen ze zelfvertrouwen van. Niet van wipkippen met rubberen tegels er omheen zodat er niks kan gebeuren.”

Het systeem zit echter anders in elkaar. Groen: “Kinderen zijn dol op leren. Ze doen niks liever dan experimenteren. Maar wanneer krijgen ze een afkeer

van leren? Dat is het moment waarop ze naar school gaan. Leren is zo onaantrekkelijk gemaakt dat kinderen er een hekel aan krijgen. Dat is tragisch en catastrofaal.

“Op school wordt alles ook in kolommen gehakt: aardrijkskunde, rekenen, biologie, geschiedenis. Terwijl het juist zo belangrijk is dat kinderen de samenhang gaan zien. Alles is met elkaar ver-

bonden. Terwijl het onderwijs vaak juist verkokerd leert denken. Terwijl we zonder samenwerking nu juist niet verder komen.

“Kunst, filosofie, nadenken over het leven en de wereld, er is geen aandacht voor op scholen. Daarom leren kinderen ook niet dat niet alles uitgevochten hoeft te worden, en dat er veel betere manieren zijn om je uit te drukken.”

MILIEUBENDE

Groen is oprichter van Stichting Milieubende (www.milieubende.nl). Acteurs van Milieubende “dagen kinderen uit groep 7 en 8 uit om mee te denken over oplossingen voor de milieu- en klimaatproblemen. Door daadwerkelijk in actie te komen, veranderen de leerlingen in Milieuhelden”.

Groen: “De acteurs ‘overvallen’ zogenaamd de klas. Ze vragen de kinderen zich voor te stellen hoe het zou zijn als

**“NEEM DE KINDEREN
MEE DE NATUUR IN. LAAT
ZE IN BOMEN KLIMMEN.
DAAR KRIJGEN ZE
ZELFVERTROUWEN VAN”**

alle deuren en ramen dichtgestopt zouden worden -dat er niks meer in of uit kan. Hoe zou het er dan na een dag uitzien? Alle kinderen begrijpen direct: dat wordt heel snel benauwd en raakt vervuild – tenminste als je roekeloos en slordig met zo'n gesloten systeem om-springt. Zonder zorgvuldig omgang blijft dat niet lang leefbaar. Vandaaruit leren ze om samen te zoeken naar oplossingen. Via een meerkeuzetoets ontdekken ze vervolgens dat ze allemaal tot een van de vier types Milieuhelden behoren: visionairs, denkers, doeners en communicatoren. Ze bekijken daarvoor niet alleen zichzelf en hun klasgenoten toch met een wat andere blik. Maar ze leren ook dat samenwerking tussen die vier types onontbeerlijk is. Want wat kan bijvoorbeeld een visionair uitrichten zonder denkers, doeners en mensen die het verhaal verder vertellen?"

Een inspirerend initiatief, zoals Groen er nog veel meer heeft. Maar hij is realist genoeg om te weten dat er nog een lange weg te gaan is. "Mensen worden nog steeds opgeleid voor de economie van vóór de crisis. Ik zag dat ook aan de studie van mijn eigen dochter, die Economie en Bedrijfskunde studeert. We laten studenten volgens een achterhaalde blueprint naar de samenleving kijken. Terwijl we ze eigenlijk moeten leren te denken vanuit een integraal langetermijnperspectief: welke consequenties heeft deze specifieke beslissing voor zeven generaties na ons?"

RED JEZELF

Groen wijst op de wegbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere, een enorm infraproject waarbij Muiden het breedste aquaduct van Europa krijgt. "Vele tientallen hectares kostbare landbouwgrond wordt onder onvruchtbaar zand gespoten. Zodat er nog meer auto's over de weg kunnen. Dat terwijl auto's 90 procent van de tijd stilstaan en de NS haar treinen op het spoor moet proppen. Er moet en zal benzine verbrand worden."

Kippenvel

Maurits Groen heeft tal van initiatieven genomen om bij te dragen aan verduurzaming. De laatste paar jaar is hij echter veel in het nieuws met WakaWaka ('helder licht' in het Swahili). Groen is duidelijk supergedreven om daar een nog groter succes van te maken dan het al is. Groen richtte samen met Camille van Gestel de gelijknamige social enterprise op voor de productie van lampen en opladers op zonne-energie (WakaWaka Light en WakaWaka Power+). Doel: afrekenen met energie-armoede, want lamp en oplader maken licht en stroom voor iedereen bereikbaar.

Groen: "Ik kan je tot middernacht bezig houden met cases waarin WakaWaka een enorme impact op het leven van mensen heeft, of zelfs levensreddend is gebleken. Een medewerker van het International Rescue Committee op Lesbos stond met zijn T-shirt met IRC-logo op het strand om bootvluchtelingen op te vangen. Een Syriër zag hem: "Jij hebt me twee jaar geleden deze WakaWaka-oplader gegeven. Die heeft m'n leven gered." Het was samen met zijn telefoon het enige dat hij op zijn vlucht had kunnen meenemen. Telefoon en oplader maakten dat hij op zee wist waar ze waren, en dat hij in contact kon blijven met zijn familie, dat hij kon laten weten dat hij nog leefde. Ik krijg echt kippenvel als ik dit soort verhalen hoor. Maar het gaat ook om kinderen die 's avonds licht hebben om hun huiswerk te kunnen maken, vrouwen die minder bang hoeven te zijn om verkracht te worden omdat licht afschrikt. "Je moet niet de illusie hebben dat je de wereld van de ene op de andere dag kunt veranderen. Maar WakaWaka laat zien dat je met relatief beperkte middelen toch echt iets in gang kunt zetten. Hopelijk inspireert dat anderen weer om ook in beweging te komen."

Het is eigenlijk een raadsel waarom zo weinig financiële instellingen WakaWaka al hebben ontdekt. Het is een perfecte manier om iets goeds te doen voor de wereld en tegelijkertijd het imago te verbeteren. Koop en doneer dus! "En laat je klanten bepalen aan wie je doneert", oppert Groen.

Lezersaanbieding

Lezers van het New Financial Magazine kunnen de WakaWaka Power+ met 10 euro korting bestellen (59 euro in plaats van 69 euro). Dit aanbod – toegankelijk via www.waka-waka.com onder vermelding van NFM10 – geldt tot en met eind augustus 2016. Voor elke gekochte WakaWaka Power+ wordt er ook een WakaWaka gedoneerd aan een gezin in nood zonder toegang tot licht en elektriciteit.

Dat terwijl niet alleen de noodzaak, maar ook de urgentie van een transitie naar verduurzaming van onze economie groot is: “En het gaat het echt niet om ‘Red de aarde’, maar om ‘Red de mensheid’.

Groen: “We zijn inmiddels met meer dan zeven miljard mensen op deze planeet, die allemaal ook nog eens veel meer ruimte en grondstoffen verbruiken dan de mensen vroeger. Vluchten kan niet meer. Het is buigen of barsten. ‘Red de aarde’, dat was een goed doel maar was toch ook iets wat buiten jezelf leek. Maar nu gaat het er echt om: red jezelf.”

AL GORE

Een jaar of tien geleden kreeg dat urgentiebesef een flinke push dankzij Al Gore's *An Inconvenient Truth*. Groen, die Gore vier maal naar Nederland haalde, noemt het effect van diens boek/film een versterking van de golfbeweging in een vloed die steeds sterker opkomt.

Het recente klimaatakkoord van Pa-

“MENSEN WORDEN NOG STEEDS OPGELEID VOOR DE ECONOMIE VAN VÓÓR DE CRISIS”

rijs is volgens Groen een “quantumsprong in het bewustzijn van de mensheid”. Met dit akkoord hebben 195 landen een definitieve streep gezet onder fossiele brandstof als motor van de wereld-economie. De expliciete afspraak is om over voor 2050 volledig over te stappen op duurzame energie, teneinde de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2 graden en klimaatontwrichting te voorkomen.

Groen: Voor het eerst is een fundamentele beslissing genomen op een ingrijpend terrein als energie, terwijl de belangrijkste negatieve klimaatgevolgen pas over decennia en eeuwen te

merken zullen zijn. En dat terwijl de fossiele belangen van veel landen en bedrijven enorm zijn.”

Groen is er van overtuigd dat het akkoord ook gaat worden uitgevoerd. “Dat gaat gewoon gebeuren. Duurzame energie wordt sowieso steeds goedkoper. Fossiele brandstoffen zullen daarvoor vanzelf uit de gratie raken. Het stenen tijdperk was ook niet afgelopen omdat de stenen op waren.

“Verder voorspel ik dat bijvoorbeeld Shell over tien, twintig jaar voor de rechter staat en wordt veroordeeld als ze nu niet haar verantwoordelijkheid neemt. Wie nu nog onvervroren voluit doorgaat met brandstoffen waarvan duidelijk is dat ze desastreuze gevolgen hebben, zal daar in de nabije toekomst hard op worden afgerekend. Het is immers ook absoluut geen kwestie meer van ‘*Wir haben es nicht gewusst*’. Men weet wat er aan de hand is en wat de consequenties zijn. Wie daar niet naar handelt, zal ongetwijfeld ter verantwoording worden geroepen.” ■